

[Økonomiministeren.]

kr. En del af dette tab vil kunne opvejes af låntagning i udlandet i lighed med det nylig aftalte statslån i Schweiz på 100 mill. kr., men selv ud fra en optimistisk vurdering af vore lånemuligheder i udlandet må en betydelig forringelse af valutastillingen anses for sandsynlig.

En valutareserve er i første række et middel til at vinde tid. Har reserven en rimelig størrelse i forhold til udenrigshandelen og svingningerne i denne, har man en vis tidsfrist til at korrigere en opstået uligevægt. Er reserven utilstrækkelig, bliver tidsfristen så kort, at panikagtige indgreb af ellers unødigt omfattende karakter kan forekomme nødvendige. Lige så farlig som en panikagtig reaktion er imidlertid ligegyldighed over for de advarselstegn, der kommer. Følger man dem ikke, bliver den nødvendige tilpasning så meget brattere og mindre hensigtsmæssig for opnåelsen af de virkelig betydningsfulde mål i den økonomiske politik: den fulde beskæftigelse, den hurtige velstandsfremgang og den finansielle stabilitet.

Begrundet forventning om en betydelig indsnævring af Danmarks valutariske spillemuligheder forekommer i sig selv at være et tilstrækkeligt argument for overvejelser om en ændring af den økonomiske politik. Man kan også finde andre argumenter i årsoversigten. De store lønstigninger — i 1961 har de tilsyneladende været større i Danmark end i noget af de lande, vi med rimelighed kan sammenlignes med — og vanskelighederne ved at skaffe arbejdskraft er alvorlige problemer for den danske industrieksport, især i den nuværende situation, hvor tempoet i den vesteuropæiske konjunkturopgang synes at være langsomt aftagende. Undlader man at ændre den økonomiske politik, således at kreditpolitikken fortsat må være meget stram, synes det også vanskeligt at forestille sig, at erhvervsbyggeriet og andre langfristede investeringer ret længe kan opretholdes på det relativt høje niveau, der betinger konjunkturopgangens fortsættelse.

De konklusioner, man må drage af betænkkelighederne ved at lade den økonomiske politik fortsætte uændret, resumeres i årsoversigten. De ligger i øvrigt ganske på linje med den rapport, som Organisationen for økonomisk Samarbejde og Udvikling —

OECD — for nylig har afgivet om den danske økonomi.

Det påpeges, at det er nødvendigt at omlægge den økonomiske politik, således at årsagerne til den nuværende uligevægt fjernes. Dette må ske ved at reducere efterspørgselspresset på de områder, hvor det er størst.

En vis afsvækkelse af efterspørgselspresset må søges opnået gennem forøgelse af statens indtægter og nedsættelse af statens udgifter. Da formålet med at forøge indtægterne i den foreliggende situation må være at gøre den samlede opsparing — privat som offentlig — så stor som muligt, må skatteforhøjelsen kombineres med en skatteomlægning, der tilgodeser dette formål i så stor udstrækning, som sociale hensyn tillader.

Ved en nedsættelse af de offentlige udgifter må interessen især samle sig om bygge- og anlægsvirksomheden, hvor efterspørgselspresset forekommer mest udtalt. Det må endnu en gang understreges, at formålet hermed ikke er at nedskære byggeriet, men at fjerne den overskudsefterspørgsel efter arbejdskraft, som under højkonjunktoren har bidraget så væsentligt til at sætte det danske omkostnings- og prisniveau i vejret.

Der er ikke i årsoversigten nogen angivelse af størrelsesordenen på den efterspørgselsbegrænsning, som må blive nødvendig, men det fremhæves, at den ikke må have et sådant omfang, at ekspansionens fortsættelse bringes i fare. Det må erindres — hvad erfaringerne med dansk økonomisk politik frem til 1957 understregede — at det, med mindre ydre omstændigheder yder et væsentligt bidrag, er betydeligt nemmere at bremse en ekspansion end at få en i gang.

Man kunne stille sig selv det spørgsmål, om der ikke er en modstrid mellem disse argumenter for en finanspolitisk stramning og hensynet til den økonomiske vækst på længere sigt. Det er der imidlertid ikke. Ganske vist tyder såvel danske som andre vesteuropæiske erfaringer fra 50'erne på, at der i en økonomisk vækstproces findes betydelige selvforstærkende elementer. Det ville imidlertid være en yderst forgrovet fremstilling, der indskrænkede en regerings rolle til at sætte vækstprocessen i gang. Ikke mindst i et land som Danmark, hvis store udenrigshandel både gør økonomien